

Klimtechnieken door de jaren heen

WOUTER SCHULP, REDACTIE BOMEN

Van Prusik naar Zig-Zag

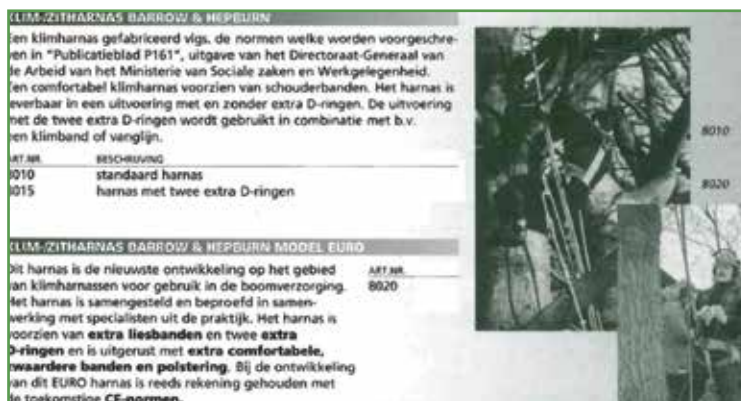
In 1982 bij de oprichting van de KPB was de boomverzorging ruim een decennia oud. De materialen die werden gebruikt waren niet speciaal voor de boomverzorging ontwikkeld. Motorzagen waren er helemaal in het begin wel, maar dan zonder rem, (klim)materialen om jezelf te zekeren tijdens het werk waren lomp en erg stug. De tijden zijn veranderd, vooral ten gunste van de boomverzorger!

Klimmaterialen

Toen het werken in bomen zijn intrede deed rond 1970 waren er nog geen speciale klimmaterialen voor boomverzorgers. Er werd gewerkt met wat er voorhanden was, een brandweergordel en geslagen touwen. Sinds die tijd is er veel veranderd op het gebied van klimmaterialen en de uitrusting voor de boomverzorger. Edward en Evert Bottenheft hebben als leveranciers van klimmaterialen alle ontwikkelingen voorbij zien komen.

Amsterdams systeem

Bij het ontstaan van het boomverzorgingsvak ontstond ook de noodzaak om in de bomen zelf te werken en daar werkzaamheden uit te voeren. Vanaf 1980 werd in opdracht van de Arbeidsinspectie en de gemeente Amsterdam het 'Amsterdamse Systeem' ontwikkeld, met als speciale eisen geen knopen, en alleen splitsen (minimaal vijfmaal doorgestoken). Er mochten alleen Quicklock-karabijnen gebruikt worden en geen schroefsluiting. In het systeem zat ook een Reglex-lijnklem, want stropjes mochten immers niet gebruikt worden. Stierman Soest liet dit produceren en was in de eerste jaren de voornaamste leverancier van dit systeem. Na een aantal jaren werd de

Eerste klimgordels voor de boomverzorging.
Bron: Catalogus 1995/1996, Safety Green

prusikstrop toch geaccepteerd, echter wel met twee splitsen aan het uiteinde. De 16 mm 3-strengs geslagen lijnen kinkten bij gebruik van de prusikstrop, waarop Pius Floris vervolgens als eerste de (rode) Octoply-klimlijnen introduceerde. Safety Green volgde daarop met eenzelfde gele Octoply-lijn.

< Eerste boomverzorgingsgordel voor Nederland.
Foto: Wouter Schulpe, IPC Groene Ruimte

Barrow & Hepburn

De eerste klimgordel was van Barrow & Hepburn, met zitband (zonder beenbanden) en speciaal voor Nederland voorzien van schouderbanden. Later produceerde dezelfde fabrikant de eerste echte klimgordel met beenbanden en schouderbanden; deze gordel werd ontwikkeld met Leen Hoogstad (Arbori Arnhem en IPC) en Hans Bouwmans (IPC).

Naast Barrow & Hepburn kwam ook KOMET op de markt met klimmaterialen, deze werden geïntroduceerd door Hans Bekkers (IPC). Daarna werden de gordels ook door de leveranciers geïntroduceerd.

Sliding D's en pulleys

Eind jaren '90 kwamen er, doordat de Arbeidsinspectie geen verboden meer stelde op bijvoorbeeld knopen, meer uitbreidingen op de klmsystemen. Kernmantellijnen kwamen op de markt, maar waren nog niet geschikt voor het double-loop-systeem door de kern-mantelverschuiving en splitsconstructie. Vanaf medio 2000 werden de speciaal voor de boomverzorging ontwikkelde klimgordels met de slidingbelts en sliding D's op de markt gebracht. Tegelijkertijd deden ook de pulleys in de klmsystemen hun intrede, wat een grote stap was en de eerste ontwikkeling op weg naar de huidige klmsystemen. Niet lang daarna werd in 2002 de eerste mechanische knoop toegepast in de boomverzorging in de vorm van de lockjack, en tegelijkertijd werden in Nederland de eerste frictionsavers geïntroduceerd.

Ook footlocken wint langzaam aan populariteit, maar dit is niet voor iedereen weggelegd. Het gooien met zakjes en werplijnen wordt dan ook meer gedaan en de opsteekhaak wordt steeds minder gebruikt. De ontwikkeling van de mechanische knopen blijft doorgaan en het assortiment breidt zich langzaam uit. In 2006 komt de Spiderjack op de markt en ook het klimmen met pulleys ontwikkelt zich verder door in de vorm van de Hitch Climber.

Single Rope Technique (SRT)

Om het footlocken te vergemakkelijken wordt er geëxperimenteerd met SRT-technieken, die bij industrieel klimmen al worden gebruikt en oorspronkelijk uit de speleologie

< Eén van de eerste setups van de Ropewrench.
Foto: Brian Speegle.

afkomstig zijn. Evert merkte destijds enige terughoudendheid in de markt: 'Veel mensen waren nog terughoudend in het toepassen van de klemmen met de tandjes die in het touw grijpen en het moeten overstappen naar je gewone klmsysteem'. Het SRT-systeem kon toen alleen voor toegangsverschaffing tot de kroon worden gebruikt, en dus nog niet om af te

dalen. Dit verandert wanneer in 2011 de eerste mechanische knoop voor het SRT-klimmen op de markt wordt gebracht, de Unicender; helaas krijgt deze echter geen CE-keurmerk. Het toepassen van de reguliere klimknopen in een SRT-systeem is zonder extra wrijving niet mogelijk vanwege het gewicht op de knoop. Door het toepassen van de Rope Wrench in het systeem wordt het klimmen met knopen in een SRT-setup wél mogelijk. Toen de Rope Wrench in 2012 werd geïntroduceerd, had deze nog geen stijve band (tether) om de Rope-Wrench zelf omhoog te duwen. Doordat het een toevoeging is op een knoop – en geen zelfstandig apparaat – is de Rope-Wrench zelf geen primair PBM. Dit is nog weleens verwarrend, en daarom moeilijk om te normeren. Toch is het laatste bericht dat ISA in een vergevorderd stadium is de certificering rond te hebben; de ISA heeft de goedkeuring voor klimwedstrijden al wel gegeven. Vanaf de introductie van het SRT-klimmen en de daarbij ontwikkelde mechanische knopen is het de fabrikanten ervan nog niet gelukt om voor deze apparaten een CE-keurmerk te krijgen, reden waarom ze nog steeds niet in het dagelijkse werk mogen worden gebruikt.

Touwbrommers

De eerste motoraangedreven systemen voor toegangsverschaffing tot de kroon deden circa 10 jaar geleden hun intrede. Het voordeel van zo'n systeem is dat je zonder al te veel inspanning naar boven komt, maar net als bij de eerste SRT-systemen kun je er alleen mee stijgen en eventueel mee afdalen, en helaas niet mee verder klimmen. De toekomst? 'De huidige versies, zowel met verbrandingsmotor als op accu, zijn erg log, met de huidige ontwikkeling van sterkere en lichtere accu's zal dit systeem toegankelijker en uiteindelijk lichter worden. Maar helemaal zonder spierkracht klimmen zie ik voorlopig niet gebeuren', aldus Edward. ■